

ОБҐРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ

та основних етапів утворення в Харкові

Міжнародного російсько-українського державного університету

Виконуючи рішення бізнес-форуму "Україна - РФ", що проходив 13-14 грудня 2001 року, ми ініціюємо утворення в Харкові державного російсько-українського університету, який буде готувати спеціалістів та проводити наукові дослідження в галузі фундаментальних та прикладних наук. Для роботи в цьому вузі будуть запрошені кращі наукові та науково-педагогічні кадри Харкова, а також ведучі вчені України та Росії, що дозволить зробити по справжньому могутній і впливовий науковий центр - **престижний університет екстра - класу** по точним наукам та сучасним технологіям. Саме цей вуз через короткий час стане **новою візитною карткою нашого міста і країни**.

Обираючи такий профіль для нового вузу, ми керуємось слідуючим.

1. **В Харкові** зараз працює близька 30 вузів, але **вузу такого напрямку не має**. В той же час найбільш відомий в сучасному світі університет, створення якого як найбільше сприяло економічним успіхам США - Масачусетський технологічний інститут - має саме такий профіль.

2. **Харківський науково-освітній комплекс - справжнє національне надбання України**. По всім показникам (кадровому складу, матеріально-технічному забезпеченню, ступеню інтеграції з промисловістю міста та регіону) він займає в нашій країні ведучі позиції. Тут склались і продовжують працювати відомі в усьому світі наукові школи з математики, теоретичної та експериментальної фізики, хімії органічних речовин, матеріалознавству, динаміки та міцності машин, системам керування космічними апаратами, гідромеханіки, прикладної електродинаміки та іншим сучасним прикладним наукам. Тому створення тут такого університету, як передбачається, стане закономірним етапом розвитку цього комплексу, і буде схвально сприйнято науковою і суспільною думкою нашої країни.

3. По всім вказаним напрямкам в розвитку цього комплексу на протязі останніх років переважали негативні тенденції. Зниження престижу наукової та науково-педагогічної діяльності, поява великої кількості нових вузів на периферії, комерціалізація навчання та вплив нових геополітичних реалій призвели до **різкого загострення проблеми забезпечення Харківського науково-освітнього комплексу новими кадрами в галузі фундаментальних та прикладних наук**. Україна вже знаходиться на порозі тривалого економічного росту, і тому **збереження високого інтелектуального та наукового потенціалу Харкова відповідає її корінним інтересам**. Створення міжнародного університету дозволить різко (в 5 - 10 разів!) розширити регіон набору абітурієнтів і **відновити ту споконвічну традицію, за якою наше місто було інтелектуальним та економічним центром тяжіння для великого регіону, розташованого по обидва боки нового кордону**.

4. В нових економічних та політичних умовах існуючий розподіл науки на академічну і галузеву більше не відповідає вимогам часу, тому цей комплекс потребує значних структурних змін. Найкращий вихід - **повернення вчених академічних інститутів до вузів** та включення цих інститутів в "науковий світ" нового університету. Університет не тільки дозволить зберегти могутній інтелект нації, акумульований зараз в академічних інститутах міста, але й використати його на розробку принципово нових промислових, інформаційних, освітніх і інших технологій. Саме це дозволить промисловості нашого міста вчасно завершити конверсію і, в умовах сучасної ринкової економіки та загальної глобалізації, **вибороти та утримати регіональне лідерство**.

5. Рішення такої задачі в нашій державі і в інших країнах СНД проводиться вперше, але воно відповідає світовому досвіду. В більшості цивілізованих країн світу наукові та науково-педагогічні кадри виховуються в невеликій кількості університетів, які мають самий високий науковий рейтинг. **Харків, як найкраще, пристосований для створення такого університету в галузі точних та прикладних наук**. В той же час, створювати тут разом з Росією вуз іншого профілю, який мав би політичне забарвлення, недоцільно і недоречно.

6. **Відновлення тісного співробітництва в галузі фундаментальних та прикладних наук відповідає інтересам не тільки України, але і РФ**. Харківський науково-освітній центр був найбільшим і наймогутнішим центром такого роду не тільки в Україні, але і в Центральній - Чорноземному регіоні та Півдні Росії, і після розпаду СРСР знайти йому адекватну заміну росіянам вдасться не скоро.

7. Утворення університету має **велике гуманістичне та чимале політичне значення**. Він не тільки забезпечить приток інвестицій в освіту і науку, що суттєво поліпшить матеріальний стан вузівських викладачів і вчених Харкова, але призведе до "цивілізованого" вирішення відомих гуманітарних проблем прикордонних територій, гармонізації міждержавних відношень між Україною та РФ, а також надасть приклад взаємовигідного регіонального співробітництва.

Спільне виховання російської та української науково-технічної еліти в вузах міста буде надійною запорукою того, що ні при яких обставинах, ні зараз, ні в майбутньому, наші народи не стануть на шлях антагоністичного суперництва і конфронтації.

8. Відкриття в Харкові престижного Міжнародного російсько-українського університету остаточно закріпить за нашим містом неофіційний статус "**столиці російсько-українського співробітництва**". Саме тут будуть читати лекції та виступати з програмними промовами ведучі вчені і політики, проводитись міжнародні конференції та бізнес-форуми.

Новий університет буде створений на основі фізико-математичних спеціальностей Харківського національного університету, об'єднаних з окремими спеціальностями Харківського політехнічного інституту і посилені кадрами академічних інститутів міста.

Організаційний етап передбачає створення Організаційного комітету (з обов'язковою участю російської сторони), який розробить і затвердить остаточно концепцію вузу.

На **підготовчому етапі** в провідних національних університетах міста утворюються Російські інститути, до яких передаються існуючі учбові і наукові підрозділи разом з їх бюджетним фінансуванням. Одночасно проводиться підготовка і підписання Міжурядової угоди, та визначаються джерела фінансування будівництва (придбання) Головного корпусу.

На **етапі будівництва** проводиться спорудження (перебудова) Головного корпусу університету та організація його студентського містечка. По закінченню цих робіт проходить урочисте відкриття нового вузу за участю Президентів України та РФ.

На **етапі розгортання** університет поступово розширює контингент викладачів, співробітників і студентів до планової чисельності (5-7 тис. чоловік), а також нарощує лабораторну і матеріальну базу.